

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO CIRKEV BRATSKÁ

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu predmetu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci daného ročníka.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova/náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je nadobúdanie a rozvíjanie spôsobilostí duchovne vnímať a osvojovať si sociálne spôsobilosti a komunikačné zručnosti. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov, pričom sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja dôvera voči Bohu a požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej sa primárne zameriava na výchovu k väčšej citlivosti žiaka v duchovnej oblasti. Umožňuje žiakovi rozvíjať jeho/jej vzťah k Bohu ako k reálnej bytosti. Túto dimenziu nepresadzuje odtážito, oddelene od ostatných dimenzií jeho osobnosti. Robí tak holisticky, t.j. vychováva žiaka s ohľadom na jeho fyzický vývin, podporuje jeho kognitívny, emocionálny a sociálny rozvoj. Uvádza žiaka do kresťanského (konkrétne evanjelického) chápania vzťahov žiaka k svetu, k ľuďom a k sebe. Vedie k náboženskej socializácii a interiorizácii biblického učenia, k osvojovaniu si kresťanských morálnych hodnôt, k schopnosti zodpovedne sa rozhodovať. Holistický prístup ako aj využívanie metód všeobecnej didaktiky (napr. čítanie s porozumením, diskusia, analýza, syntéza, kritické a tvorivé kognitívne aktivity, projektové vyučovanie a i.), aplikovaných na oblasť didaktiky predmetu umožňuje rozvíjanie aj medzipredmetových vzťahov. Prispieva tak k dosahovaniu celkového kompetenčného profilu žiaka podľa štátneho vzdelávacieho programu.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- nadobúdajú postoj dôvery a úcty voči Bohu aj ľuďom,
- dokážu sa orientovať v Biblii,
- prerozprávajú základný obsah Biblie – Boží plán záchrany od Genesis po Zjavenie,
- vysvetlia základné atribúty Božej Trojice,
- vysvetlia a diskutujú význam pojmov nasledovať Ježiša, znovuzrodenie, spasenie,
- vysvetlia, kto je z pohľadu Biblie človek a akú má hodnotu,
- vysvetlia biblický pohľad na pôvod zla, hriech a na to, ako ovplyvňuje náš život,
- poukazujú na možnosť víťaziť nad hriechom prostredníctvom pomoci Ducha Svätého,
- diskutujú o otázkach inej reality (po smrti, druhom príchode Ježiša),
- diskutujú o existencii rôznych kresťanských cirkví, vnímajú ich ako jednu Božiu rodinu s rôznymi špecifickými zameraniami,
- uvedomujú si dôležitosť byť súčasťou skupiny veriacich v prípade nasledovania Ježiša Krista,
- vysvetlia základné rozdiely medzi kresťanským náboženstvom a ostatnými náboženstvami,
- vnímajú šírenie evanjelia ako poslanie každého veriaceho človeka a dokážu to zdôvodniť,
- aplikujú získané poznanie v oblasti viery, vzdelávania, etiky, sociálnych vzťahov a pod. v praktickom živote.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v Biblii, ✓ vyhľadať jej konkrétne knihy, kapitoly a verše, ✓ rozlíšiť základný obsah Starej Zmluvy a Novej Zmluvy v kontexte príbehu spásy, ✓ klásť otázky a vyjadriť svoje názory na to, že Boh je autorom Biblie, 	<p>Biblia, Stará Zmluva, Nová Zmluva kapitola, verš Boh ako autor Biblie a ľudia ako autori Biblie</p>

Boh a človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnávať základy teórie kreacionizmu a evolúcie, argumentovať k danej téme, vyjadriť vlastné názory, ✓ odpovedať na otázku „Kto je človek“ a „Kto som ja“ v kontexte stvorenia človeka na Boží obraz, ✓ opísať atribúty Boha v kontexte príbehu stvorenia, 	<p>vznik sveta, evolúcia Kto som stvorenie na Boží obraz</p>

Človek a hriech

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať situácie z vlastného života, v ktorých sa stretol so sebeckom, pýchou, žiarlivosťou, hnevom, povrchnosťou a podobnými technikami správania, ✓ vysvetliť oddelenie od Boha ako dôsledok hriechu, ✓ zhodnotiť ďalšie bežné dôsledky daných techník správania (hriechov), ✓ vysvetliť v kontexte daných príbehov svätosť a lásku Boha, ✓ zdôvodniť potrebu Záchrancu pre človeka, ✓ zvážiť možnosť urobiť vlastné rozhodnutie – prijať Božiu záchranu, 	<p>sebecko, pýcha, hnev, žiarlivosť, povrchnosť</p> <p>oddelenie od Boha</p> <p>dôsledky hriechu</p> <p>Spasiteľ, potreba Spasiteľa</p> <p>Boží plán a Božia ponuka pre mňa</p>

Boží plán spásy prostredníctvom verných ľudí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o Božom pláne záchrany ľudí prostredníctvom verných ľudí (Božích hrdinov), ✓ diskutovať o kladoch a záporoch prežívania náročných situácií, ✓ rozmýšľať nad pojмами hlboké otázky, túžba po pravde, túžba po Bohu, povrchnosť, ✓ diskutovať o tom, ktoré vlastnosti spájajú biblických hrdinov, ✓ argumentovať (napríklad na príklade Izáka) za a proti chodeniu a svadbe veriaceho človeka s neveriacim, ✓ hodnotiť klamstvo a jeho dôsledky z vlastných skúseností, ✓ zhodnotiť techniky správania vo svojom živote, ktoré potrebujú byť zmenené, 	<p>Boží plán prostredníctvom verných ľudí</p> <p>náročné situácie, skúšky života</p> <p>hlboké otázky, túžba po pravde, túžba po Bohu</p> <p>povrchnosť</p> <p>veriaci partner, neveriaci partner</p> <p>klamstvo, podvod, dôsledky hriechu</p>

Vianoce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hodnotiť situáciu Márie, Jozefa a Alžbety v čase, keď im bolo zvestované narodenie Ježiša, ✓ hodnotiť vlastnosti žien, ktoré sa mohli hanbiť / žiarliť jedna na druhú, ale namiesto toho dôverovali Bohu a prežívali radostnú vdáčnosť, ✓ diskutovať otvorene na tému o tom, čo znamená pre jeho život byť oddaný Bohu, zvažovať, či by bol ochotný prijať jeho pozvanie aj za cenu odmietnutia od najbližších, 	<p>Mária, Jozef, Alžbeta</p> <p>poslušnosť, oddanosť</p> <p>dôvera</p> <p>moja oddanosť</p>

Ježiš sa predstavuje ako Mesiáš

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbehy z evanjelií, v ktorých je Ježiš predstavený ako Mesiáš (Bohom, inými, sám sebou), ✓ argumentovať na typické detské otázky a protiotázky: Chválil sa Ježiš? Mal o sebe takto hovoriť? Čo keby nám to nepovedal?, ✓ vyjadriť Ježišovi svoju úctu, vieru, túžby, postoje, 	<p>Mesiáš</p> <p>chváliť sa verzus povedať o sebe pravdu v pravý čas</p> <p>moja modlitba</p>

Veľká Noc

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbeh Ježiša od Večere Pánovej až po nanebovstúpenie, ✓ zhodnotiť správanie učeníkov, vžiť sa do ich situácie a nájsť podobné „skraty“ vo vzťahu k ľuďom a Ježišovi vo svojom živote, 	<p>Getsemanská záhrada, zrada od priateľov súd, cesta na vrch Golgota, ukrižovanie</p> <p>zmŕtvychvstanie, 40 dní s Ježišom, Ježišov odchod do neba moja zrada, pokánie, rozhodnutie</p>

Prvá cirkev

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať viaceré biblické náznamy o tom, ako to bude pri druhom príchode Ježiša, ✓ vyjadriť svoj názor ako odpoveď na otázku: „Keby Ježiš prišiel dnes, patril by som k tým, ktorých si vezme do neba?“, ✓ vysvetliť Božiu trojjedinosť pomocou ilustrácií, ✓ opísať na konkrétnych príkladoch, ako môže Svätý Duch pôsobiť v živote človeka. 	<p>Ježišov druhý príchod, súd, nebo, peklo</p> <p>Svätý Duch, Boh – trojjediný</p> <p>učeníci ako tí, ktorí pokračujú v Ježišovom pláne spásy ja ako učeník</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy ďalších biblických hrdinov v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ definovať pojmy prekážky v živote a pokušenie, ✓ opísať vlastné techniky správania v situáciách, keď príde do života väčšia či menšia prekážka, pokušenie, ✓ zvažiť, ako inak by prežíval situácie s prekážkami a pokušeniami, keby naozaj dôveroval Bohu, ✓ vysvetliť dôležitosť a moc modlitby, ✓ vysvetliť pojem zmysel života a diskutovať na danú tému, 	<p>biblickí hrdinovia v Božom pláne spásy</p> <p>prekážky v živote</p> <p>pokušenie</p> <p>dôvera, nedôvera</p> <p>modlitba</p> <p>zmysel života</p>

Desať Božích prikázaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, že Boh nám dal svoje prikázania z lásky, ✓ vysvetliť dôvod Desatora v historickom kontexte, ✓ popísať význam každého prikázania pre jeho vlastný život, ✓ vysvetliť novozmluvnú verziu Desatora (Najväčšie prikázanie) ako ich súhrn, 	Desať Božích prikázaní Najväčšie prikázanie Boh ako jediný Boh modla brať Božie meno nadarmo svätenie dňa úcta k rodičom zabiť krádež závišť ohováranie

Vianoce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo sa musel stať človekom Boh, ✓ vyjadriť, akú nádej mu prinieslo Ježišovo narodenie, 	Ježiš ako vysloboditeľ z otroctva hriechu Ježiš ako Boh

Veľká Noc

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť život, smrť a vzkriesenie Ježiša ako vyvrcholenie v Božom príbehu záchrany ľudí, ✓ vysvetliť význam symbolu chleba a krvi, ✓ zdôvodniť, prečo sa Ježiš dobrovoľne nechal trápiť, ✓ urobiť/potvrdiť svoje rozhodnutie byť Ježišovým nasledovníkom, 	<p>Ježiš ako Mesiáš</p> <p>Večera Pánova, sviatosť</p> <p>dobrovoľné utrpenie Ježiša</p> <p>ja ako Ježišov nasledovník</p>

Svätý Duch a prvá cirkev

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť návrh na pokračovanie Božieho príbehu záchrany v súčasnosti. 	<p>Ježišov druhý príchod</p> <p>učenici ako tí, ktorí pokračujú v Ježišovom pláne spásy</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy ďalších biblických hrdinov v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ zhodnotiť pozitívne a negatívne postoje Božích hrdinov, vyplývajúcich z daných príbehov – hĺbka/povrchnosť, vernosť/nevernosť, dôvera/nedôvera, ✓ zhodnotiť dôsledky týchto postojov na život týchto postáv – odvaha, zázraky, radosť, spasenie iných, víťazstvá, láska k nepriateľom, dobrý vzor, ✓ analyzovať slová povrchnosť a hĺbka myslenia, ✓ porovnať a zhodnotiť svoje postoje s postojmi biblických hrdinov, 	<p>biblickí hrdinovia v kontexte príbehu spásy</p> <p>pozitívne a negatívne postoje</p> <p>hĺbka / povrchnosť</p> <p>vernosť / nevernosť</p> <p>dôvera / nedôvera</p> <p>dôsledky postojov</p> <p>Božie požehnanie</p>

Vianoce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbeh o Anne a Simeonovi, ✓ vysvetliť, prečo bol Mesiáš tak očakávaný, ✓ zdôvodniť význam toho, že Boh sa stal človekom pre jeho život, 	<p>Anna a Simeon</p> <p>Boh sa stal človekom</p>

Veľká Noc

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hodnotiť postoje ľudí okolo kríža, ktorí odmietli /zradili Ježiša (Judáš, Pilát, Herodes..), ✓ hodnotiť svoje postoje v rôznych situáciách, ✓ diskutovať k nastoleným otázkam typu: <i>Aký postoj by som pravdepodobne zaujal v čase ukrižovania? Aký postoj zaujmem teraz?.</i> 	<p>ľudia, ktorí neprijali Krista</p> <p>ja na mieste týchto ľudí, moje postoje</p>

Skutočná múdrosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť prostredníctvom biblických príbehov (napr. Šalamún, Ježišove podobenstvá (múdry a hlúpy muž) rozdiel medzi múdrosťou, ako jej rozumejú ľudia, a múdrosťou, ako ju vníma Boh, ✓ vysvetliť význam Šalamúnových slov „začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom“, ✓ zhodnotiť dôsledky života na zemi aj po smrti v závislosti od „múdрых rozhodnutí“ z kresťanského pohľadu. 	<p>múdrosť</p> <p>úcta k Bohu, rešpekt pred Bohom</p> <p>múdre rozhodnutia</p> <p>dôsledky rozhodnutí</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbehy ďalších biblických postáv v kontexte Božieho príbehu spásy, ✓ hodnotiť výhody a úskalia bohatstva a slávy v živote napr. Šalamúna alebo iných biblických postáv, v živote iných ľudí a vo svojom živote, ✓ definovať slová pokora a pýcha, vysvetliť rozdiel medzi ponížením sa (nízkou sebadôverou) a pokorou, ✓ vysvetliť rozdiel medzi pokorou a pýchou a hodnotiť dôsledky týchto postojov v životoch ľudí, ✓ rozlíšiť rôzne druhy utrpenia, vysvetliť ich a ich význam pre život s Bohom, ✓ diskutovať o súčasných zmenách v spoločnosti, v morálke, o možných Božích plánoch a o tom, či by to mohol byť on, cez koho Boh svoje plány naplní, ✓ vysvetliť misiu ako plán záchrany ľudí pred večným oddelením od Boha, 	<p>biblické postavy v kontexte príbehu spásy</p> <p>bohatstvo, popularita, sláva</p> <p>pokora</p> <p>pýcha</p> <p>ponížovanie sa</p> <p>utrpenie ako dôsledok hriechu</p> <p>utrpenie ako Božia škola/skúška</p> <p>utrpenie kvôli viere v Boha</p> <p>misia a moja misia</p>

Ježiš sa predstavuje ako Mesiáš

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať príbehy zo života Ježiša, v ktorých sa sám predstavuje ako Mesiáš, ✓ argumentovať v prospech Ježišovho božstva, ✓ zhodnotiť svoj postoj voči Ježišovi ako Bohu – chcem/nechcem tomu veriť, 	<p>príbehy z evanjelií</p> <p>Ježišov plán spásy</p>

Vzkriesený Ježiš pôsobí cez svojich učeníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať prostredníctvom príbehov prvej cirkvi o významnosti toho, že Boh bol človekom, zomrel, vstal a je s nami ako Svätý Duch, ✓ diskutovať o význame slova zasvätiť sa Bohu, ✓ diskutovať na otázky typu: <i>Chcel by som, aby aj cezo mňa Boh zachraňoval ľudí? Dovolím mu vychovávať ma, meniť moje postoje a túžby?</i> 	<p>význam Božieho vtelenia a zmŕtvychvstania</p> <p>zasvätenie sa Bohu</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zreprodukovať príbeh Biblie ako jeden príbeh s Bohom ako autorom, ✓ vyjadriť predstavu o tom, akú rolu by mohol alebo chcel on sám zohrávať v Božom pokračujúcom príbehu záchrany, 	<p>príbeh Biblie ja v Božom príbehu</p>

Skutky svätých apoštolov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť prostredníctvom biblických textov nevyhnutnosť viery v Ježiša ako Boha, ✓ vysvetliť hriech ako bariéru medzi Svätým Duchom a človekom, ✓ vysvetliť zázraky/moc ako Božie pôsobenie prostredníctvom človeka za účelom záchrany ľudí (nie slávy prostredníka), ✓ vysvetliť slovo zasvätiť sa Bohu ako normálny, každodenný život v dôvere a poslušnosti Bohu, 	<p>Božie vtelenie a zmŕtvychvstanie hriech ako bariéra medzi Svätým Duchom a človekom zázraky / Božia moc prostredníctvom ľudí zasvätenie sa Bohu</p>

Ovocie Ducha

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o biblickej výzve prinášať Ovocie Ducha, ✓ opísať charakter Ježiša, ✓ porovnávať svoj charakter s charakterom Ježiša, zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, 	<p>Ovocie Ducha charakter Ježiša môj charakter, moje silné a slabé stránky</p>

Dary Ducha

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam darov Ducha v kontexte príbehu spásy, ✓ zhodnotiť rozdiel medzi okultnými schopnosťami a darmi prostredníctvom Svätého Ducha, ✓ zhodnotiť možné pozitívne aj negatívne dôsledky výnimočných darov na život ľudí, 	<p>Dary Ducha Svätého</p> <p>význam a cieľ duchovných darov</p> <p>okultné schopnosti</p>

Duchovný boj

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť slovo „pokušenie“, ✓ vysvetliť výraz „duchovný boj“, ✓ vysvetliť, čo je zo strany ľudí nevyhnutné pre víťazstvo v duchovnom boji (napr. podľa listu Efezským 6) a zdôvodniť to, ✓ vysvetliť pojem neprestajná modlitba. 	<p>pokušenie</p> <p>duchovný boj</p> <p>neprestajná modlitba</p>